

K A F – rörelsen

En friskvårdsidé

De första 10 åren – del VI

I K A F Nytt nr I 2020 påbörjades berättelsen om Kommunanställdas Fritidsförbund, från de första tankarna på ett bildande, till tillkomsten 1989 och hur det sedan gick. I december i KAF-Nytt publicerade vi del V. Nu fortsätter berättelsen och vi har kommit till år 1995. Angenäm läsning påbjudes!

Olle Wegner

Tillbaka till 1956

Ungernrevolten var ett folkuppror i Ungern 1956 riktat mot landets dåvarande regering styrd av det kommunistiska ungerska arbetarpartiet samt mot Sovjetunionens inflytande i Ungern. Den ägde rum mellan 23 oktober och 4 november. Upproret inleddes med protester vilka snabbt stegrades till väpnad kamp.

1) *Texten hämtad från Wikipedia.*

Revolten som pågick i tolv dagar, skakade världen. Den underkuvades med sovjetiska trupper. Stora skaror av flyktingar lämnade Ungern och många sökte asyl i Sverige. Flyktingläger inrättades bland annat på Loka Brunn, en av Sveriges äldsta kurorter. Majoriteten av svenskarna ställde sig på flyktingarnas sida. Insamlingar och manifestationer för dessa arrangerades över hela landet denna senhöst 1956. Jag var då elev vid gymnasiet i Filipstad och vi skulle denna höst ge ut skoltidningen "Blåsippan" och vi beslöt, min kamrat Curt och jag, att ta tåget till Loka och intervjuva några av de nyanlända flyktingarna. Sagt och gjort. Och det gick bra med hjälp av en tolk och det blev en artikel. Inte visste jag då, att jag fyrtionio år senare skulle ha huvudansvaret för 1995:års Årets Konferens på just Loka Brunn. Ett kärt återseende.

I april 1995

kommer det första numret för året av Förbunds Nytt. "Ledaren" tar upp följande fråga:

"Är vi på rätt väg?"

"Den 17 mars i år fyllde Kommunanställdas Fritidsförbund sex år. Vi har vuxit sedan dess till över 200 medlemmar. På programmet står riksmästerskap i åtta discipliner, kurser och konferenser samt utseende av Årets fritidsförening. Vi har tidningen "Förbunds Nytt" och vi skriver regelbundet till alla Sveriges kommuner om nyttan av att ha en väl fungerande fritidsförening på arbetsplatsen.

Är vi på rätt väg och gör vi de rätta sakerna?

Vi måste alltid ställa den frågan. Kommunanställdas Fritidsförbund är en demokratisk ideell organisation som skall styras av medlemmarna. Det är viktigt att vi får respons på vad vi gör. Hittills har det varit mycket litet av kritiska röster. Det kan kännas skönt, men kan det inte innebära att man kör på i gamla fotspår utan tanke på förnyelse? ...."

Det kan kanske tyckas pretentiöst att i en obetydlig förbundstidning ha en "ledare", men det var ett sätt för oss att ta upp frågor om förbundets syften och inriktning-

1995 började med ännu en mild och snöfattig vinter i södra delarna av landet och omvänt en kall och delvis snörik vår. Dock kunde äntligen Sigtuna kommuns personalklubb bjuda in till riksmästerskap i pimpelfiske, då isen låg lagom tjock och fin på Sigtunafjärden. Dessutom lättamt för deltagarna då snön lyste med sin frånvaro.

Av anmälda 110 kom 105 till start och bäst av alla gick det för Marianne Borgarsen från Falun, som drog upp 8,130 kilo små och stora abborrar ur Mälarens vatten.

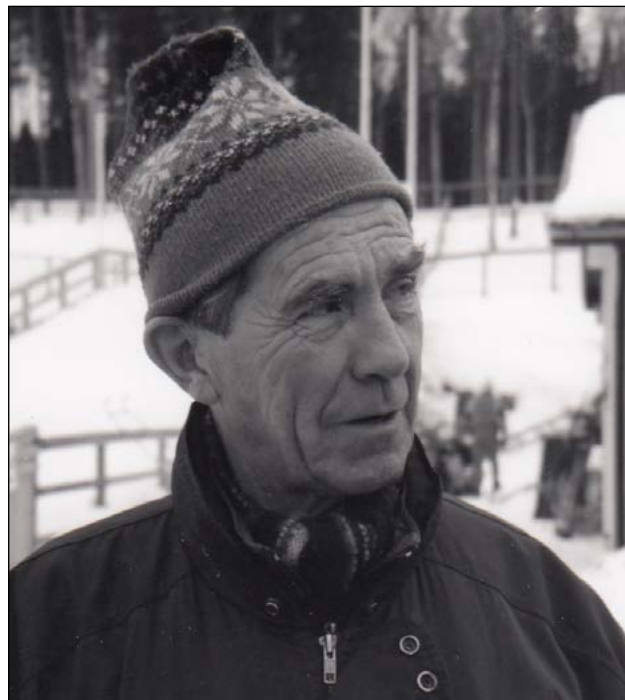
Efter avslutad tävling erbjöd arrangörerna de tävlande egen hemgjord soppa, varm korv, kaffe och smörgåsar på Sankte Pers skola nästgårds med en av Sigtunas gamla medeltida kyrkoruiner. Kommunalrådet Sixten Larsson, själv passionerad fiskare, var speaker under prisutdelningen och K A F:s ordförande, Lars-Olof Lindholm, passade på att tacka personalklubben för fint arrangörskap.

Stilstudie under RM i Pimpelfiske på Mälarens is utanför Sigtuna

En nyhet i tävlingen var att arrangörerna hade tecknat en försäkring för alla deltagarna i Folksam. Nu hände tack och lov inget. Sigtuna kommuns brandförsvaret fanns på plats med livräddningsutrustning och Sigtunahälsan hade en av sina företagssköterskor med under hela tävlingen. Den enda uppgiften den senare fick var från en kille, som frågade efter huvudvärkstabletter. Just det hade hon faktiskt glömt att ta med i medicinväskan.

RM på skidor avgjordes i mitten av mars i Skellefteå med relativt många deltagare. RM-kommitténs ordförande, Stig Lundberg, var däremot besviken på antalet och skriver i långt reportage i Förbunds Nytt bl. a. "Har norrlänningarna slutat åka skidor?" Stig kunde sitta "Norrländ". Som intendent på Umeå Fritid och f.d. extraknäckande sportreporter på Radio Västerbotten

Stig Lundberg, RM-kommitténs ordförande

var han också hemmastadd i skidåkningens ädla konst och dess utövare. Tävlingarna dominerades av hemmakommunen samt av Hudiksvall, som presenterade bland andra Per-Ola Andersson, som hade framstående meriter från Vasaloppet på sin lista de senaste åren. Skellefteå fick också en första inteckning i Kommunförbundets magnifika vandringspris. Stig rapporterade vidare om finfina arrangemang och om tack till Skellefteå Fritid för arbetet med tävlingarna. Enda att klaga på från skidåkarna var, får man som vanligt säga, vallningen. Blötsnö, runt nollan vid starten och sedan kallare uppe på Vitberget med underfrysning till följd. Ni vet hur det känns när snön fryser fast under skidorna och man kommer knappt framåt.

RM- året 1995

fortsatte med badminton i Sala 7 april. I Förbunds Nytt skriver jag:

"Inte visste jag att det fanns sådana kämpar och att det var så svettigt att spela badminton. Själv har jag bara hållit i en badmintonracket någon enstaka gång på badstranden eller på gräsmattan och det var inte speciellt ansträngande. Men att man efter en badmintonmatch kan vara totalt utslagen, det var jag inte medveten om, förrän jag besökte riksmästerskapen för kommunanställda i Sala den 9 april. När sedan dessa totalt utslagna kämpar efter ett tag, sjöblöta av svett, går in och duschar, byter till nya kläder och går ut och spelar ytterligare flera matcher, då blev jag verkligen imponerad...".

41 spelare från tio kommuner ställde upp. Mest meriterad av dessa var Michael Levin från Älmhult, en av få, som var licensierad. Han och hustrun Doris vann de flesta matcher men p.g.a. gällande handikapp regler hade de hela tiden många bollar att gå i kapp.

Sten Bringert, MIF Örebro

Så många att Michael först förlorade herrsingeln mot Sten Bringert från MIK i Örebro och sedan mixdubbeln mot Lena Säflund och Sten Bringert från nämnda MIK i Örebro.

Lars-Arne Andersson, Heby o Sala

Tävlingsledare var Lars-Arne Andersson som själv med framgång deltog i tävlingarna. Lars-Arne var något så ovanligt som tjänsteman i två kommuner, Sala och Heby. I Sala hade han en halvtidstjänst som facklig företrädare för SKTF och i Heby en halvtidstjänst, som flyktingsamordnare. I Heby är han dessutom ordförande för fritidsföreningen KOM – AN men tävlar aktivt i badminton och terränglöpning för fritidsföreningen FRISK i Sala.

Maj månad

är traditionell RM- månad för bowling. Under två eller tre veckoslut tävlas om mästerskapstecken i hela 11 olika klasser lagtävlingar inkluderad. Detta år 1995 avgjordes tävlingarna på populära Vilbergshallen i Norrköping. Chefen på stället, Åke Bjerselius, rapporterade i nr 3–95 av Förbunds Nytt. Av artikeln framgår klart att han var väl bekant med "kommunala bowlere". Norrköpings Energi IF stod för själva arrangemanget och tvåhundra-tjugofyra tävlande från i stort sett hela landet hade samlats kring de bruna kloten i Norrköping denna vår 1995. Ett litet utropstecken från tävlingarna. Åke skriver " - Klass 2 vanns av Hälleforsset Niclas Dahlin på halvbra 1 5f69. Niclas kan mycket bättre! ..." Till hösten kommer vi till Hällefors och Loka Brunn för Årets Konferens.

3 augusti 1995

invigdes VM i friidrott på Nya Ullevi i Göteborg, ett av de allra största idrottsevenemang som genomförts i Sverige. För K A F:s del arrangerade Owe Claesson och Katrineholms kommun det andra riksmästerskapet för kommunanställda i tennis någonsin. Owe, som var en välkänd profil i "Bandy – Sverige", var efteråt nöjd men ändå fundersam. Genomförandet gick mycket bra – fint väder och mycket bra tennis, men alltför få deltagare. Vad göra? Owe tog upp saken på banketten efteråt. Var det rätt årstid? Eventuellt spel inomhus eller är det dålig marknadsföring? Förbunds Nytt lät frågan gå vidare till övriga K A F- föreningar. Och svar kom. Från Lars Norman, välkänd idrottsledare från Borlänge bl.a. styrelseledamot i Svenska Fotbollsförbundet. Lars menade att tidpunkten i augusti inte är den bästa på grund av många tävlingar på distriktsnivå pågår just under denna period. Han föreslår i stället att tävlingen läggs i oktober och spelas inomhus.

Äntligen har Gävle kommun ställt upp som arrangör för ett riksmästerskap!

Det är K A F:s egen Jimmy Österholm som skriver detta i Förbunds Nytt. Jimmy representerar Bollnäs och tycker att det nu var dags för länskollegorna att bidra till friskvård och sammanhållning i form av golf för kommunanställda. Tävlingarna avgjordes dels i Gävle där A-klassen spelade och på Hofors golfbana där klass B höll till. Av 221 deltagare ställde 127 upp i klass A och 94 i klass B. Jimmy berättar om att regnväder, som blötte ned deltagare liksom banorna rejält. Men också om en mycket trevlig kamratmiddag på Estrad i Gävle och om deltagare från Skövde, som hälsade välkomna till nästa års RM i golf. Tävlingarna i Gävle avgjordes 7 och 8 september 1995.

Fantastiska Mjölby

Christer Ericsson, Mjölby

var en av rubrikerna i Föbunds Nytt nr 3–95. Varför det? Jo KOMIK från Mjölby kommun med entusiasterna Christer Eriksson och Göran Schüttz har lockat anställda till träning och sedan chartrat en buss för att delta i riksmästerskapen i terränglöpning, som 1995 avgjordes i Österåker den 8 och 9 september med K A F:s egen Yngve Persson som tävlingsgeneral.

Hela 48 motionärer hade Christer och Göran fått med sig upp till Åkersberga. Inte lika många men ändå åtskilliga hade FRISK i Sala samlat ihop till detta mästerskap, hela 12 stycken.

Meeri Bodelid, Vallentuna

Lars-Sture Persson var motor i detta gäng och han föregick som gott exempel med träning fyra dagar i veckan. Under själva tävlingarna kunde vi njuta av bataljen mellan motionärerna Christer Jansson och namnen Eriksson. Jansson är och var K A F:s förbundskassör och Erikson blivande styrelseledamot i förbundet från Mjölby. Jansson vann bataljen denna gång. Eriksson kunde dock skylla på ett fall efter banan. För övrigt var det roligt att än nu en gång se en av Sveriges bästa långdistanslöpare, Gert-Inge Nilsson från Kristianstad, vinna i klassen herrar 21 och f.d. skidstjärnan Meeri Bodelid "still going strong" vinna klassen damer 50.

Meeri representerade Vallentuna kommun.

Detta fantastiska RM år 1995

avslutades med tävlingar i orientering 23 och 24 september i Bollnäs med 230 startande.

Årets konferens 19 – 20 oktober på Loka Brunn

Hur kan man komma på att lägga sin årliga konferens till Loka Brunn i Bergslagsskogarna 35 km norr om Karlskoga? Visserligen är och var Loka en friskvårdsanläggning av rang. Och visst hade den bra logimöjligheter med charm. Men inga bra kommunikationer efter en delvis smal och krokig väg. Svaret fanns i likhet med den gången 1993 när vi var i Sunne på Selma Lagerlöf SPA, busstransport via förmedling av fritidsföreningen MIK i Örebro. Och visst gick allt bra. Samverkan med SSIF, etthundratrettio deltagare, bra föreläsare på temat "Friskvård för bättre hälsa", sju bra miniseminarier där våra och SSIF:s medlemsföreningar visade upp sig och berättade om egen bra friskvårdsaktivitet, 24-karat – lättisam underhållning under ledning av Jimmy Österholm från Bollnäs, tvårättersmiddag i societetshusets restaurang samt utdelning av utmärkelserna "Årets fritidsförening 1995" och "Årets SSIF-förening 1995". Dessutom dans till BOS. orkester.

Mycket uppskattat var också dag två, då vi besökte Grythyttan och Måltidens Hus med information om restauranghögskolan och lunch på restaurang Hyttblecket. Måltidens Hus är som de flesta vet en skapelse av Carl Jan Granquist.

Ett besök i Kristianstad

Till "Årets fritidsförening 1995" hade fritidsföreningen KARISMA i Kristianstad blivit utsedd på konferensen på Loka Brunn. En förening som i många år varit duk-

tiga i traditionell idrotts- och korpverksamhet. Som aktiva i

K A F-sammanhang och mycket tack vare sin pådrivande ordförande, Ingvar Lökvist, hade föreningen på ett påtagligt sätt vidgat sin verksamhet. Denna utveckling hade startat med en arbetsgrupp som fick i uppdrag att ta fram ett handlingsprogram som skulle visa hur man kunde aktivera sig och nå ut till så många som möjligt av kommunens 4 600 anställda. En namntävling utlystes och klubben antog namnet efter det till KARISMA, som står för Kristianstads Aktivitets Rekreations Inspirations Samvaro och Motions Allians.

Med anledning av utnämningen åkte jag ned till Kristianstad för ett reportage som började så här:

Lars-Erik Bengtsson, KS-ordförande i Kristianstad, Per Nilsson, KARISMAS dåvarande ordförande och Ingvar Lökvist, K A F:s vice ordförande.

”Vilket mottagande! Jag anländer till Kristianstad en gråkall novemberdag och blir genast inmotad i kassavalvet på gamla Sparbanken. Tack och lov inte ensam. Till min glädje är dessutom den bastanta kassavalvsdörren öppen. Det visar sig att jag hamnat på Hotell Cristian IV som tagit över lokalerna efter Sparbanken i ett utsökt vackert sekelskifteshus mitt på Västra Boulevarden i stadens socitetskvarter. Hotellet har på ett smart sätt gjort om kassavalvet till VIP- rum. Här får jag mig till livs en utsökt lunch men också allt som är värt att veta om kommunen Kristianstad. Ciceron är ingen mindre än stadens kommunalråd, Lars-Erik Bengtson, socialdemokrat, helt befriad från den depression som enligt massmedia och motståndare för närvarande råder inom det statsbärande partiet...”

1995

var det hittills bästa året för K A F . I Förbunds Nytt sammanfattar jag det på följande sätt:

... 1995 har varit ett bra år för K A F. 205 medlemmar har hittills betalat sin årsavgift. Planerade riksmästerskap har kunnat genomföras, även om vissa arrangörer önskat fler deltagare. Fler föreningar än tidigare var med om att försöka bli ”Årets fritidsförening 1995”. Bland dessa utsågs en värdig vinnare nämligen KARISMA från Kristianstads kommun. ”Årets konferens” genomfördes på Loka Brunn i Västmanland med förhoppningsvis nöjda deltagare. Fyra nummer av Förbunds Nytt har kommit ut. En plump i protokollet var att kursen ”Utveckla din fritidsförening” måste ställas in på grund d av för få anmälda deltagare. ...”

I Förbunds Nytt har också införts artiklar om Tjejtrampet -94, Svenska Sjukvårdsanställdas Idrottsförbund (SSIF), Kommunerna riksmascherar för Cancerfonden, Hällefors är inte bara ”Torgny Mogren”, Enkät om ”Årets konferens”, RM - SKIDOR 1996 i Värmlandsmetropolen Sunne, KARISMA – Årets fritidsförening 1995, Lennart Grudevall avtackad samt ett antal Pressklipp om kommunala fritidsföreningars verksamhet 1995.

Sist att begära inträde i K A F år 1995 var nr 234 Hällefors kommun.